

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Managementletter 2020

Waterschap Hollandse Delta

waterschap
**Hollandse
Delta**

Aan het college van
dijkgraaf en heemraden van het
waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2980 GC RIDDERKERK

Onderwerp

Managementletter 2020

Datum

3 november 2020

Kenmerk

312017020.20.304

Geacht college,

Wij hebben, als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2020, de interim-controle voor uw waterschap uitgevoerd. Deze controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. In onze managementletter zijn onze bevindingen en aanbevelingen opgenomen. Tevens heeft deze controle als doelstelling om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2020 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

Wij merken op dat deze brief is opgesteld ten behoeve van het college van dijkgraaf en heemraden en voor de verenigde vergadering van waterschap Hollandse Delta en niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

De bevindingen en aanbevelingen dienen te worden gelezen als constructieve aanwijzingen voor het college als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de jaarrekening. Graag willen wij deze rapportage en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader met u bespreken.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

W. Kalkman RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot deze managementletter:

Wouter Kalkman

Tel: 06 – 2127 2977

Managementsamenvatting	1
1. Inleiding.....	3
2. Onze evaluatie van uw interne beheersing	6
3. Onze evaluatie van uw IT- omgeving	15
4. Thema's voor de jaarrekeningcontrole	17

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

Uw interne beheersing

- In het kader van onze interim-controle hebben wij de interne beheersingsomgeving onderzocht, voor zover dit relevant is voor de bijdrage daarvan aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.
- Voor een organisatie met de omvang van waterschap Hollandse Delta is het van belang dat de processen zijn beschreven, het bestaan is vastgesteld van de interne beheersingsmaatregelen en dat de interne controle gedurende het jaar gegevensgerichte werkzaamheden verricht (inclusief IT).
- Op basis van onze interim-controle zijn wij van mening dat de interne beheersing van uw waterschap over het algemeen van voldoende niveau is. De interne beheersingsmaatregelen zijn niet altijd zichtbaar en uniform uitgevoerd. De controle is daarmee hoofdzakelijk gegevensgericht en achteraf uitgevoerd.
- Een IT-audit is gepland voor 2021, waarmee een belangrijke basis kan worden gelegd in het verder professionaliseren van de interne beheersingsomgeving.

(Verbijzonderde) interne controle

- Een start is gemaakt met het verder professionaliseren van control met het invullen van de vacatures voor businesscontrollers en het aanstellen van een nieuwe concerncontroller per 1 juli 2020.
- Het jaarlijks actualiseren van de opzet en inrichting van de processen en het zichtbaar vaststellen van het bestaan aan de hand van voorbeelddocumentatie maakt niet standaard onderdeel uit van de Interne Controle.

Status interne beheersing

- Voor een verder professionalisering van uw waterschap is het van belang om in uw kwaliteitsborgingsysteem het model van de drie verdedigingslijnes te implementeren.
- U zet stappen in het verder professionaliseren van de invulling en positionering van Concerncontrol. Dit is van belang voor uw verbeteropgave.

Belangrijkste bevindingen

- Til uw interne beheersing naar een hoger niveau en maak daarbij gebruik van het model van de drie verdedigingslijnes.
- Procesbeschrijvingen zijn geactualiseerd, maar verdienen blijvend uw aandacht.
- Verbijzonderde interne controle (VIC) bij Concerncontrol kan verder worden geprofessionaliseerd.
- Werk de uitvoeringsinstructie prestatielevering verder uit en bepaal een uniforme werkwijze bij het oplossen van mismatches bij de “three-way- match”.
- Leg de actiepunten uit de maandelijkse gesprekken met de budgethouders vast in een actiepuntenlijst.
- Het voldoen aan Europees aanbestedingsregels is nog niet in alle gevallen vooraf geborgd.
- Voorbereiding op de controle subsidieverantwoordingen moet beter.
- Follow-up adviezen interne en externe controle inbedden in uw planning- en controlcyclus.
- Superuser rechten in uw salarisadministratie zijn onwenselijk.

1. Inleiding

1. Inleiding

Onze controleaanpak is risicogericht

In het kader van onze interim-controle hebben wij de interne beheersingsomgeving onderzocht, voor zover dit relevant is voor de bijdrage daarvan aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking, die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen. Daarnaast hebben wij een aantal aandachtspunten benoemd waarvan wij het zinvol achten daar bij de controle aandacht aan te besteden. Hierna geven wij aan welke belangrijkste aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2020 van waterschap Hollandse Delta zijn geïdentificeerd.

Aandachtspunten voor controle en rapportage

Voor de jaarrekeningcontrole 2020 onderkennen wij een aantal (bruto) aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan zullen besteden. De risicogebieden zijn hieronder weergegeven.

- Voorzieningen: vanwege het schattingselement en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden.
- Investerings- en investeringsbijdragen: het bestaan en waardering als gevolg van schattingselementen (inschatting van levensduur).
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces: vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Volledigheid opbrengstenverantwoording van de waterschapsbelasting: met name voor het onderdeel meetbedrijven, vanwege de aard en omvang.
- Vanuit de controlerichtlijnen dienen wij specifiek aandacht te besteden aan de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen. Dit risico is niet uniek voor uw waterschap. Belangrijke voorbeelden zijn de memoriaalboekingen (handmatige (correctie)boekingen) en het schattingsproces.
- De kwaliteit van de IT-omgeving.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons tijdens de interim-controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen.

Materialiteit

De materialiteitsbepaling bij waterschap Hollandse Delta is gebaseerd op het Waterschapsbesluit (hoofdstuk 5.2) en op het door uw verenigde vergadering vastgestelde controleprotocol d.d. 25 september 2014 met kenmerk B1403270 en het door uw verenigde vergadering vastgestelde normenkader d.d. 15 oktober 2020 met kenmerk 12174. Voor fouten is deze gebaseerd op 1% van de lasten inclusief stortingen in reserves en voor onzekerheden op 3% van de lasten inclusief stortingen in reserves. Bij onze controleplanning zijn wij vooralsnog uitgegaan van de cijfers volgens de begroting 2020. Wanneer de jaarrekening 2020 beschikbaar is, zullen wij onze materialiteitsbepaling op basis van de werkelijke cijfers over 2020 herzien. Bij de interim-controle is derhalve uitgegaan van:

Bron: begroting 2020	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 2.200.000	€ 6.600.000

Voor de controle op naleving van de WNT hanteren wij een lagere materialiteit. Deze specifieke materialiteitsberekening is verplicht gesteld vanuit het controleprotocol WNT.

Kernboodschappen

De kernboodschappen uit onze interim-controle 2020 hebben wij steeds in de linker kantlijn weergegeven.

2.

Onze evaluatie van uw interne beheersomgeving

2. Onze evaluatie van uw interne beheersing

Til uw interne beheersing naar een hoger niveau

In de afgelopen jaren heeft u veel tijd en energie geïnvesteerd in het opzetten en verbeteren van processen en interne controlemaatregelen, met als doel om te komen tot een stabiele beheerssituatie en in control te komen en daar waar het al goed te blijven. In de afgelopen jaren stuurde u hierbij vooral op de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle achteraf. Deze interne controle was (en is) vooral gebaseerd op het uitvoeren van steekproeven waarmee u de getrouwheid en rechtmatigheid van baten en lasten vaststelt.

Door het meer volwassen worden van de organisatie is het naar onze mening van belang om uw kwaliteitsbeoordeling mede te gaan baseren op een beoordeling van de controlemaatregelen die door de organisatie (de 'vakafdelingen') zelf reeds worden uitgevoerd om relevante risico's af te dekken: van repressieve controles met "bevindingen achteraf" naar meer zekerheid aan de voorkant.

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief de digitalisering daarvan. In onze controle hanteren wij daarvoor het zogenaamde "3-lines of defence model" (de drie verdedigingslinies). Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen. Zie ook de BADO-notitie "De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden".

1^e lijn Lijnmanagement (afdelingen)

- Primair verantwoordelijk voor getrouwheid en rechtmatigheid van transacties binnen eigen processen
- Verantwoordelijk voor kwalitatieve analyse en toelichting van P&C-producten

2^e lijn Ondersteuning (bedrijfsvoering)

- Ondersteunt de afdelingen bij de uitvoering van de primaire processen
- Financiën voert bij administratieve verwerking aantal primaire controles uit op de 1^e lijn

3^e lijn Interne controle (VIC)

- De VIC (verbijzonderde interne controle) bij concerncontrol voert interne controles uit op de getrouwheid en rechtmatigheid van de financieel kritische processen
- Adviseert over verbetering in de 1^e en 2^e lijn

- In de **eerste lijn**: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- In de **tweede lijn**: in de ondersteunende processen zoals financiën, HR en projectmanagement, waar “checks and balances” zijn ingericht om fouten te signaleren.
- In de **derde lijn**: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

Bevinding

In de managementletter 2019 hebben wij u geadviseerd om vast te stellen op welke wijze dit model u kan helpen om in control te blijven en te komen. In het algemeen zien wij dat de afgelopen jaren steeds meer, bij organisaties zoals uw waterschap, wordt ingestoken op een verdere versterking van processen en de kwaliteitsverbetering van de interne beheersing. Bij de accountantscontrole wordt steeds meer naar de kwaliteit van de interne beheersing gekeken (de waarborgen die een organisatie moet treffen of heeft getroffen om risico's te beperken) in plaats van achteraf vaststellen (met veel gegevensgerichte werkzaamheden) of zaken goed of fout gegaan zijn.

Risico

Het risico is dat u achteraf door middel van verbijzonderde interne controle (VIC) vaststelt dat er afwijkingen zijn en dat reparatie daarvan niet altijd mogelijk is.

Aanbeveling

De huidige voornamelijk gegevensgerichte werkzaamheden, die Financiën en Concerncontrol uitvoeren (als 2^e lijn), zouden naar onze mening uitgebreid moeten worden met het toetsen van opzet, bestaan en werking op interne beheersingsmaatregelen in het proces (systeemgerichte werkzaamheden) door Concerncontrol. Dat betekent overigens wel dat processen in de 1^e lijn (de uitvoerende afdelingen) van voldoende kwalitatief niveau moeten zijn (opzet, bestaan en werking).

Wij menen daarnaast dat de toegevoegde waarde van de VIC-werkzaamheden (derde lijn) nog vergroot kan worden door bij het rapporteren van bevindingen (zoals bij inkoop) ook aandacht te besteden aan de gevolgen daarvan. Daarmee bedoelen wij een analyse van geconstateerde fouten, wat dit betekent voor de massa van de gecontroleerde transactiestroom en welke verbeteringen moeten worden opgenomen in het primaire proces en welke aanvullende controlewerkzaamheden zou de VIC moeten uitvoeren.

Procesbeschrijvingen zijn geactualiseerd, maar verdienen blijvend uw aandacht

Het waterschap beschikte bij aanvang van onze initiële controlewerkzaamheden over actuele procesbeschrijvingen. Onderdeel van het opstellen van de procesbeschrijvingen is het bijvoegen van ‘bewijsvoering’ bij een genoemde processtap (de uitwerking van de ‘6 W-vragen’). Deze stukken geven een extra onderbouwing van het bestaan van een betreffende stap en geven daarmee meer inzicht in het proces. Deze stukken zijn door u opgeleverd.

Een actueel inzicht in uw processen is voor u in het kader van de beheersing van processen en risico's van groot belang. Sterke punten uit uw processen geven u comfort en gevoel van vertrouwen dat uitkomsten betrouwbaar zijn. Een andere belangrijke reden om het inzicht in uw processen te hebben en te behouden, is dat dit bepalend is of kan zijn voor uw risicomanagement en de door u uit te voeren interne controles zoals bedoeld in uw verordening "Controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie". Immers bij processen met sterke beheersmaatregelen kan daar controlezekerheid uit behaald worden (met als gevolg minder gegevensgerichte werkzaamheden). De keerzijde is dat als processen belangrijke aandachtspunten of tekortkomingen bevatten, dit juist aanleiding kan zijn voor meer gegevensgerichte controles. Het hebben van een actueel inzicht in de processen is daarmee ook van groot belang om de interne beheersing in continuïteit te verbeteren.

Bevinding

Onze conclusie is dat uw processen over het algemeen actueel en goed beschreven zijn. Wij merken daarbij op dat in de gesprekken die wij hebben gevoerd over de diverse processen, een aantal interne beheersingsmaatregelen die u uitvoert, niet vastliggen in de procesbeschrijving of onvoldoende zijn uitgewerkt aan de hand van de '6 W-vragen'. Terwijl deze maatregelen belangrijk zijn voor de kwaliteit van het proces. Naar aanleiding van de gesprekken zijn de processen op deze punten verder aangevuld.

Risico

Processen zijn niet juist en niet volledig, met het risico dat u verkeerde conclusies trekt in uw risicoanalyse en mogelijk te veel (gegevensgerichte) interne controlewerkzaamheden uitvoert.

Aanbeveling

In het kader van "eigenaarschap" denken wij dat de "vakafdelingen" hierin de komende jaren een nadrukkelijke rol moeten krijgen. Zie ook onderdeel hier voor "Til uw interne beheersing naar een hoger niveau".

Wij adviseren u om in 2021 te bewaken dat de procesbeschrijvingen tijdig worden geactualiseerd, met alle interne beheersingsmaatregelen die u uitvoert (beschreven aan de hand van de 6 W-vragen) en dat de processtappen worden onderbouwd met documentatie, om aan te tonen dat het proces ook daadwerkelijk zo heeft gewerkt. Wij adviseren u daarnaast om alle procesbeschrijvingen te laten beoordelen door Concerncontrol zodat eventuele onduidelijkheden of dublures door uw eigen organisatie kunnen worden geconstateerd.

Verbijzonderde interne controle bij Concerncontrol kan verder worden geprofessionaliseerd

Wij hebben het concept Intern Controleplan 2020 met uw medewerkers besproken. Het plan ligt in lijn met 2019 en voor het boekjaar 2020 voldoet het aan de verwachtingen over en weer. In het kader van het professionaliseren van de (verbijzonderde) interne controle heeft u al een tweetal stappen genomen: het benoemen van een nieuwe concerncontroller per 1 juli 2020 en het vervullen van de vacatures voor twee businesscontrollers per december 2020 en januari 2021.

Bevinding

De geplande werkzaamheden in het Intern Controleplan bestaan vooral uit gegevensgerichte werkzaamheden, uitgevoerd door een medewerker van de afdeling Financiën en/of de medewerker VIC. In het Intern Controleplan 2020 is geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen de eerste, tweede en derde lijn waarover wij in het begin van dit hoofdstuk schreven en is over de kwaliteit van de opzet, bestaan en werking van de interne beheersmaatregelen van de belangrijkste processen niet gerapporteerd.

Risico

Het risico is dat u uw schaarse middelen niet inzet op de meest risicovolle processen en transactiestromen.

Aanbeveling

Om de (verbijzonderde) interne controle verder te professionaliseren geven wij u het volgende in overweging:

De afdeling Concerncontrol is nu onderdeel van de directie BJ, waardoor er geen sprake is van een duidelijke scheiding tussen eerste, tweede en derdelijns werkzaamheden. Wij geven u in overweging om de afdeling Concerncontrol direct onder de secretaris-directeur te plaatsen, waardoor de onafhankelijke rol van Concerncontrol kan worden geborgd. Wij hebben vernomen dat deze stap op korte termijn zal worden gezet.

De afdeling Concerncontrol zou dan ook vanuit die positie de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersmaatregelen van de belangrijkste processen kunnen beoordelen en hierover adviseren aan de betreffende afdelingen (de 1^e lijn).

Naast bovenstaande hebben wij uw medewerkers geadviseerd om de risicoclassificatie van de waterschapsbelastingen te heroverwegen (van laag naar gemiddeld of hoog), het doel van het Intern Controleplan voor het waterschap meer prominent naar voren te laten komen en met het college af te stemmen of het gewenst is om bepaalde interne regelgeving onder de verbijzonderde controle te laten vallen (bijvoorbeeld het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid).

Werk uitvoeringsinstructie prestatielevering verder uit en voer de “three-way-match” in

In de managementletter 2018 en 2019 hebben wij u geadviseerd om een uitvoeringsinstructie op te stellen in het kader het vaststellen van de prestatielevering bij inkopen. U heeft naar aanleiding van ons advies in 2019 het beleid rondom de prestatielevering uitgewerkt en vastgesteld. In dit beleid wordt verwezen naar een uitvoeringsinstructie prestatielevering.

In juli 2020 hebben wij tevens een aantal nieuwsberichten verzameld om het belang van de controle op prestatielevering te benadrukken. De belangrijkste aandachtspunten uit deze praktijkvoorbeelden zijn:

- Uitvoeren van controles op bestaan en betrouwbaarheid van crediteuren.
- Inrichten van een toets op prestatielevering binnen het factuurautorisatieproces.
- Toekennen en inregelen van bevoegdheden binnen het factuurautorisatieproces. In hoeverre dwingt het pakket deze functiescheiding af?
- Opzetten van procedures ter vervanging bij vakantie en afwezigheid.

- Treffen van maatregelen bij 'spoedprocedures'.

Op 24 juli 2020 heeft de commissie BADO de notitie 'Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties' gepubliceerd. In deze notitie is aangegeven waar de aandacht naar uit dient te gaan bij de vastlegging en onderbouwing van de prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties. Dit sluit aan met onze adviezen en de gesprekken die wij daarover met u hebben gevoerd.

In het verlengde van de prestatielevering ligt de three-way match. In het systeem dat u ondersteunt bij uw inkopen (Proquro), is een three-way match ingericht. Bij een three-way match worden de bestelling, ontvangst en de factuur op basis van verschillende goedkeuringen/workflows gematched. Uit ons interview met een aantal van uw medewerkers bleek dat de procedure bij een mismatch niet eenduidig bekend is. Sommige afdelingen maken een nieuwe inkooporder aan om de mismatch op te lossen en andere afdelingen hebben weer een andere handelswijze.

Bevinding

De uitvoeringsinstructie prestatielevering is nog niet uitgewerkt. De procedure bij een mismatch op de three-way match in Proquro is niet eenduidig bekend.

Risico

Het ontbreken van een uitvoeringsinstructie prestatielevering brengt het risico met zich mee dat op basis van onjuiste informatie wordt besloten dat de factuur kan worden betaald, terwijl de prestatie (nog) niet is geleverd. Overigens merken wij op dat uit uw interne controle vooralsnog geen afwijkingen komen.

Bi het ontbreken van een eenduidige procedure omtrent een mismatch op de three-way match loopt uw organisatie het risico dat deze mismatches op verschillende manieren worden opgelost, waardoor de managementinformatie niet meer betrouwbaar is en bijvoorbeeld verplichtingen onterecht te hoog zijn weergegeven.

Aanbeveling

Werk de uitvoeringsinstructie prestatielevering op korte termijn uit.

Wij adviseren u daarnaast een eenduidige procedure omtrent mismatches bij de three-way match op te stellen en te implementeren binnen uw organisatie.

Vastlegging maandelijkse gesprekken budgethouders

Medewerkers van de afdeling Financiën voeren maandelijks gesprekken met budgethouders omtrent tussenrekeningen, memoriaalboekingen, budgetten en andere administratief van belang zijnde onderwerpen. Deze gesprekken zijn relevant in het kader van het vaststellen dat de budgethouders een scherp zicht op de uitputting van hun budget hebben. De onderwerpen en uitkomsten van deze gesprekken worden niet vastgelegd.

Europees aanbestedingen nog niet in alle gevallen vooraf geborgd

Bevinding

Het is achteraf niet zichtbaar of alle van belang zijnde onderwerpen zijn besproken met de budgethouder, welke afspraken zijn gemaakt en welke correctieboekingen mogelijk moeten worden uitgevoerd.

Risico

Niet alle van belang zijnde onderwerpen worden besproken en er worden afspraken gemaakt waarvan de follow mogelijk niet wordt gemonitord en mogelijk niet wordt nageleefd.

Aanbeveling

Wij adviseren om de uitkomst van deze gesprekken vast te leggen in een actiepuntenlijst. Op deze manier kunnen deze gesprekken een meer structurele bijdragen leveren aan het continu verbeteren van de interne beheersing van uw organisatie.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole is het van belang dat u tijdig vaststelt dat aanbestedingen overeenkomstig de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd. Op grond van het normenkader zijn voor de rechtmatigheidscontrole de Europese aanbestedingen van belang. In dat kader dient u risicogericht een zogenaamde spendanalyse uit te voeren op de betalingen aan uw crediteuren en vervolgens vast te stellen dat opdrachten Europees zijn aanbesteed waar dat noodzakelijk is c.q. dat sprake is van een (onderbouwde) afweging dat dit niet noodzakelijk was. In eerdere managementletters hebben wij u geadviseerd om deze analyse onderdeel uit te laten maken van uw interne controle en dit meerdere malen gedurende het boekjaar uit te voeren.

De spendanalyse voor de eerste drie kwartalen was tijdens onze interim-controle vergevorderd, maar nog niet in zijn geheel gereed. In de loop van het vierde kwartaal zullen wij deze analyse beoordelen en samen met u de stand op maken in de voorbereiding naar de jaarrekeningcontrole.

Bevinding

Wij merken op de spendanalyse nog geen formeel punt van interne beheersing is. Op basis van de met u gemaakte werkafspraken, wordt de spendanalyse wel uitgevoerd.

Verder merken wij op er met name vanuit Concerncontrol, Financiën en de Inkoopafdeling aandacht is voor de juist manier van aanbesteden, maar dat daar in de 1e en 2e lijn (vakafdeling) niet altijd aandacht voor is. Dit wordt ook veroorzaakt door de complexe wet- en regelgeving. Wij hebben overigens vernomen dat u bezig bent met het invoeren van een applicatie die u risicogericht eerder attendeert op risico's rondom de aanbestedingen.

Risico

Vorbereiding op de controle subsidieverantwoordingen moet beter

Het risico is dat u niet tijdig over betrouwbare informatie beschikt, waaruit blijkt dat er mogelijk sprake is van afwijkingen van externe regelgeving, de Europese aanbestedingsregels.

Aanbeveling

Wij adviseren u de spendanalyse te formaliseren, periodiek uit te laten voeren en te laten documenteren in overeenstemming met de SDO notitie over Europees aanbesteden.

Tevens adviseren wij u maatregelen te nemen opdat in de 1^e en 2^e lijn altijd de juiste aanbestedingsvorm wordt gekozen.

Uw waterschap moet regelmatig verantwoording afleggen over projecten die met een bijdrage van derden tot stand komen, zoals de zogenoemde HWBP-projecten (HWBP is het Hoogwaterbeschermingsprogramma). In de managementletter 2018 hebben wij u geadviseerd om vooraf met ons de eisen en verwachtingen scherp te krijgen. Wij hebben naar aanleiding van dat advies een werkprogramma voor u samengesteld.

Bevinding

Bij de controle in 2020 van deze projectcontroles valt het ons op dat de in 2019 gezette verbeterstappen niet hebben geleid tot een verder verbetering van de oplevering van documentatie om deze controles effectief en efficiënt uit te voeren.

Risico

U kunt niet tijdig verantwoording afleggen aan de subsidieverstrekker en loopt mogelijk subsidie mis.

Aanbeveling

- Stem voorafgaand aan het opstellen van de financiële verantwoording met ons af welke eisen vanuit het controleprotocol, de subsidiebeschikking en eventueel andere van toepassing zijnde regelingen worden gesteld.
- Stem samen met ons af wat de verwachtingen zijn ten aanzien van het subsidiedossier. Hierbij kan gedacht worden aan een vaste inhoudsopgave en een samenvattend (interne) controlememorandum.
- Voer interne controle uit op het subsidiedossier en stel intern vast dat wordt voldaan aan alle vereisten vanuit de van toepassing zijnde regelgeving. Deze interne controle op volledigheid en juistheid moet naar onze mening worden uitgevoerd door een medewerker van Concerncontrol.

Follow-up adviezen interne en externe controle

Uw waterschap krijgt regelmatig adviezen voor de verbetering van uw interne beheersing vanuit de verbijzonderde interne controle en vanuit de externe controle (managementletter en accountantsverslag). Deze adviezen kunnen u helpen om de interne beheersing verder te versterken.

Bevinding

Ten behoeve van onze interim-controle in 2020 is een overzicht opgesteld van de adviezen en van de status van het opvolgen daarvan. Daaruit blijkt dat 26 adviezen (70%) zijn afgewikkeld, dat 5 adviezen (14%) onderhanden zijn en 4 adviezen (11%) nog niet zijn opgepakt. Voor 2 adviezen is de status onbekend. Dat betekent dat een groot deel van de adviezen is opgepakt en is geïmplementeerd.

Aanbeveling

Wij adviseren u het monitoren van het opvolgen van adviezen niet afhankelijk te laten zijn van onze accountantscontrole, maar een regulier onderwerp te maken zijn in uw planning- en controlcyclus. Door onderbezetting bij Concerncontrol is dit niet eerder in 2020 opgepakt.

3.

Onze evaluatie van uw IT- omgeving

3. Onze evaluatie van uw IT-omgeving

IT-omgeving beoordeeld, maar nog geen zekerheid

De IT-omgeving en een adequate opzet en werking daarvan nemen een steeds dominantere plaats in binnen uw waterschap voor een betrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarmee krijgt de IT ook een dominantere positie in uw en onze controleaanpak en -uitvoering.

In 2020 zijn nieuwe stappen gezet in de workflow inkopen. Het is uw verwachting dat de implementatie daarvan in 2020 wordt afgerond. Met u spraken wij af dat een IT-audit in 2021 wenselijk is. Op kort termijn zullen wij met u afspraken maken over de inhoud en de timing van deze IT-audit.

Voor 2020 hebben wij een gegevensgerichte controleaanpak gepland om de “IT-omgeving” heen. Voor 2021 zullen wij onze controleaanpak herevalueren en met u afstemmen.

In uw Intern controleplan 2020 heeft u werkzaamheden opgenomen in het kader van IT, met een focus op logische toegangsbeveiliging en changemanagement. Deze werkzaamheden zijn gedurende de interim-controle nog niet uitgevoerd. In het kader van de jaarrekeningcontrole zijn deze werkzaamheden echter wel van belang. Wij verzoeken u om de interne controle werkzaamheden voorafgaand de jaarrekeningcontrole af te ronden en met ons te delen.

Superuser rechten in uw salarisadministratie zijn onwenselijk

Medewerkers van uw salarisadministratie hebben in het kader van een back-up-rol superuserrechten in ADP, uw salarisadministratie.

Bevinding en risico

U loopt het risico dat onjuiste en niet geautoriseerde mutaties worden doorgevoerd in uw salarisadministratie (bijvoorbeeld een nieuwe medewerker die niet bestaat) en de dat deze mutaties bij interne controle niet worden gesignaleerd.

Risico

Het risico is dat onrechtmatige salarisbetalingen plaatsvinden en dat deze niet tijdig worden gesignaleerd.

Aanbeveling

Wij adviseren u om dit risico te beperken in ieder geval een vierogen-principe te hanteren bij de controle van het mutatieverslag en deze interne controle zichtbaar te maken. Daarnaast geven wij u in overweging om de superuserrechten niet in het primaire proces te beleggen, maar bijvoorbeeld bij het teamleider Financiën.

4. Thema's voor de jaarrekeningcontrole

4. Thema's voor de jaarrekeningcontrole

Aandachtspunten

Als voorbereiding op de controle van de jaarrekening geven wij u de volgende aandachtspunten mee:

- Tijdige en volledige oplevering van de jaarstukken 2020 (compleet boekwerk). Tijdige, betrouwbare en volledige aanlevering van documentatie, zoals door ons opgevraagd via het overzicht van benodigde gegevens voor de jaarrekeningcontrole 2020.
- Aansluitingen tussen jaarrekening, financiële administratie en sub administraties.
- Het tijdig analyseren van begrotingsoverschrijdingen.
- Adequate voorbereiding van de WNT-verantwoording in de jaarrekening 2020, door de verantwoording intern te laten toetsen aan de hand van de wetgeving. In de praktijk zien wij met name dat niet alle of onjuiste looncomponenten tot het bezoldigingsbegrip gerekend worden.
- Bij specificaties en onderbouwingen, waarbij sprake is van complexiteit of subjectiviteit (schattingen), de opbouw van de post, uitgangspunten en berekeningswijze uitwerken in een geschreven toelichting ('position paper'), zodat de uitgangspunten en berekeningen snel door ons geïnterpreteerd kunnen worden en wij tot een goed begrip van de betreffende onderdelen kunnen komen. Wij achten dit voornamelijk van belang bij:
 - Voorzieningen. Het is van belang dat u duidelijk documenteert hoe de stand van de voorziening is bepaald, wat de uitgangspunten zijn geweest om deze te bepalen en welke onzekerheden er mogelijk nog in zitten. De nadruk hierbij ligt op de documentatie van het schattingselement en de wijze waarop het management expliciet stelling neemt bij het onderbouwen en motiveren van de uitgangspunten rondom deze schattingen en daarmee de voorzieningen. Wij verzoeken u daarom deze onderbouwing en motivatie in een zogenaamd "position paper" op te nemen als onderdeel van het balansdossier 2020 dat ten grondslag ligt aan de jaarrekening 2020.
 - Waardering van uw vastgoed. Wij vragen om een analyse van het vastgoed dat niet meer voor de publieke taak aangewend wordt, om te bepalen of er mogelijk sprake is van een duurzame waardevermindering.
 - Waardering van uw vorderingen. Wij vragen om een analyse van de invorderbaarheid van diverse verschillende vorderingen. Graag ontvangen wij een onderbouwing van de gehanteerde oninbaarheidspercentages.
- Zichtbare analyse van de activa van uw waterschap naar de stand per 31 december 2020, om vast te stellen dat alle activa met een boekwaarde nog in gebruik zijn binnen uw organisatie.
- Voortdurende aandacht voor de aangifte vennootschapsbelasting en de voorbereiding hierop.

Het is van belang dat uw organisatie streeft naar tijdige ontvangst van bovengenoemde informatie. Het eerder kunnen beschikken over “conceptcijfers” kan voordelen hebben voor een tijdig en efficiënt jaarrekeningproces.

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS